

Opgave 2

Kiezen tussen twee werelden

Landen die willen toetreden tot de Economische en Monetaire Unie (EMU) krijgen te maken met voorwaarden die aan de deelname verbonden zijn. Twee van deze voorwaarden zijn:

- het overheidstekort mag niet groter zijn dan 3% van het nationaal inkomen;
- er zal een vrije kapitaalmarkt moeten zijn die onbeperkt toegankelijk is voor buitenlandse marktpartijen.

In één van de landen, die willen toetreden tot de EMU, dreigt een recessie. De overheid van dit land wil ingrijpen teneinde de terugval in economische groei te keren. Voor dit ingrijpen worden twee alternatieven bekeken. Beide alternatieven worden ook beoordeeld op mogelijke consequenties voor het voldoen aan de EMU-voorwaarden.

Met behulp van onderstaand Keynesiaans model kunnen de gevolgen van dit overheidsingrijpen geanalyseerd worden.

(1) C	=	0,8 (Y - B) + 20	C	=	particuliere consumptie
(2) B	=	0,25 Y + 15	B	=	belastingontvangsten
(3) I	=	-200 R + 100	I	=	particuliere investeringen
(4) O	=	240	O	=	overheidsbestedingen
(5) R	=	0,002 (O - B) + 0,06	R	=	rentestand op de kapitaalmarkt
(6) EV	=	C + I + O	EV	=	effectieve vraag
(7) W	=	EV	W	=	nationaal product
(8) Y	=	W	Y	=	nationaal inkomen

- Met uitzondering van de rentestand luiden alle grootheden in miljarden geldeenheden.
- In de uitgangssituatie bedraagt het nationaal inkomen 820.

alternatief 1

De overheid stimuleert de economie door de autonome belastingen te verlagen met 9. Het nationaal inkomen wordt dan 832. Door deze belastingmaatregel zullen de particuliere investeringen afnemen. Bovendien zal deze maatregel er toe leiden dat de EMU-norm ten aanzien van het overheidstekort (O - B) niet gehaald wordt.

Om dit laatste bezwaar te vermijden is een ander alternatief bedacht.

alternatief 2

De overheid wil nu hetzelfde nationaal inkomen van 832 bereiken door een combinatie van:

- een verlaging van de autonome belastingen met 6 en
- een liberalisering van de kapitaalmarkt, die moet leiden tot een verlaging van de autonome kapitaalmarktrente.

- 2p 5 Beschrijf hoe in dit model het uitvoeren van alternatief 1 leidt tot een daling van de particuliere investeringen.
- 2p 6 Toon met een berekening aan dat de toetredingsvoorwaarde met betrekking tot het overheidstekort niet gehaald wordt indien alternatief 1 wordt uitgevoerd.
- 3p 7 Bereken de nieuwe hoogte van de autonome kapitaalmarktrente die nodig is om alternatief 2 te realiseren.

Indien dit land voldoet aan de toetredingsvoorwaarde met betrekking tot de kapitaalmarkt, kan dit een reden zijn om het bovenstaande model aan te passen.

- 2p 8 Zal de coëfficiënt 0,002 in vergelijking (5) groter of juist kleiner worden als dit land voldoet aan deze toetredingsvoorwaarde? Verklaar het antwoord.